

Advies betreffende de toegekende bemestingsklassen in het gewestelijk RUP 'Herstructurering Vissenakker en omgeving' in uitvoering van het Mestdecreet

Nummer:	INBO.A.2011.126
Datum advisering:	24 oktober 2011
Auteur:	Marijke Thoonen
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail op datum van 12 oktober 2011
Geadresseerden:	Vlaamse Landmaatschappij T.a.v. Dorothy De Winne Afdeling Mestbank Dienst Dataverwerking en -Analyse Gulden Vlieslaan 72 1060 Brussel Dorothy.DeWinne@vlm.be
Cc:	Vlaamse Landmaatschappij Sabine De Mulder (Sabine.DeMulder@vlm.be) Ingrid Deveen (Ingrid.Deveen@vlm.be)

AANLEIDING

In uitvoering van het Mestdecreet, bepaalt de Vlaamse Landmaatschappij voor ieder perceel in landbouwgebruik een bemestingsregime. Dit regime is onder meer afhankelijk van de ruimtelijke bestemming, vastgesteld door het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan. Daarnaast wordt voor het bemestingsregime rekening gehouden met de ligging in kwetsbaar gebied. Het volledige grondgebied van Vlaanderen valt hieronder, door de aanduiding als 'kwetsbare zone water'.

Door vaststelling¹ van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Herstructurering Vissenakker en omgeving' wijzigen enkele percelen van een landbouwbestemming naar een groene bestemming. Het bemestingsregime van de betrokken percelen wordt bijgevolg herbekeken.

De Vlaamse Landmaatschappij heeft in het kader van het RUP nieuwe bemestingsklassen aan de landbouwpercelen toegekend.

VRAAGSTELLING

Zijn de door de VLM toegekende bemestingsklassen aan de landbouwpercelen uit het GRUP 'Herstructurering Vissenakker en omgeving' in overeenstemming met de meest recente gegevens van de Biologische Waarderingskaart?

TOELICHTING

1. Algemeen

Elke vorm van bemesting is uitgesloten in groene, ruimtelijke bestemmingen. Onder bepaalde voorwaarden is een versoepeling van het bemestingsverbod mogelijk voor percelen in landbouwgebruik². Dit is afhankelijk van de toegekende bemestingsklasse, die afgeleid wordt uit de BWK-typologie van het betrokken perceel.

Voor vier groepen van BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, is een bepaald bemestingsregime van toepassing, volgens artikel 3 van het Mestdecreet. Deze groepen zijn:

- niet-intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGN;
- potentieel belangrijke graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGI;
- intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGI;
- akkers, vertaald naar bemestingsklasse GGI.

De BWK-karteringseenheden per groep worden opgesomd in bijlage 2. De bemestingsregimes die horen bij elke groep worden besproken in bijlage 3.

¹ Definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 9 september 2011.

² Voor percelen die niet in landbouwgebruik zijn, zoals struweel, bos, ruigte, ... geldt steeds een algemeen mestverbod in groene ruimtelijke bestemmingen.

2. Controle van de percelen

Voor de controle van de toegekende bemestingsklassen wordt rekening gehouden met volgende gegevens:

- Voorkomende BWK-karteringseenheden in de betrokken percelen in de eerste, tweede, derde en vierde eenheid op de Biologische Waarderingskaart versie 2.2 (De Saeger *et al.*, 2010) of volgens de meest recente kartering.
- Het bemestingsregime per BWK-karteringseenheid volgens Vriens *et al.* (2011).
- Aanduiding als faunistisch belangrijk gebied (De Knijf *et al.*, 2010).

Voor de controle leverde de VLM een GIS-shapefile aan met de toegekende categorieën per perceel uit het RUP 'Herstructurering Vissenakker en omgeving'.

De BWK-kartering versie 2.2 voor de betreffende zone dateert van 1998-1999. In het kader van ander onderzoek werden de te controleren percelen in september 2011 opnieuw gekarteerd (figuur 1). Deze recente kartering zal geïntegreerd worden in een volgende versie van de Biologische Waarderingskaart.

In tabel 1 worden per landbouwgebruiksperceel uit het GRUP de BWK-karteringseenheden uit BWK versie 2.2 vergeleken met de herkartering van september 2011. Het gebied had de bestemming ontginningsgebied. Het verschil tussen beide karteringen is te verklaren door de herinrichting van het gebied na voltooiing van de ontginning.

Voor elke BWK-polygoon geeft het INBO het bijhorende bemestingsregime. Daarnaast wordt de door VLM toegekende bemestingsklasse weergegeven.

Analyse van tabel 1 geeft aan dat de bemestingsklassen correct toegekend zijn. De voorkomende BWK-typen vereisen een mestbeperking voor 'niet-intensieve graslanden'. Bij landbouwgebruik is dus enkel bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij begrazing, waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten.

In de attribuentabel van de aangeleverde GIS-shape file (Bijlage 1) staat 'ok' in de kolom 'OPM_INBO' vermits het INBO akkoord gaat met de voorgestelde bemestingsklassen.

Tabel 1: voorkomende BWK-karteringseenheden binnen elk landbouwgebruiksperceel volgens de oude en nieuwe kartering.

Unieke code per perceel	BWK kartering 1998-1999	BWK kartering 2011	Bemestingsregime volgens INBO	Toegekende bemestingsklasse VLM
15889408_2011_883	kc	hu	mestbeperking niet-intensieve graslanden	GGN
	app ⁻	hrb + hu ⁻	mestbeperking niet-intensieve graslanden	
		sz + hrb + sal	algemeen mestverbod op gronden andere dan cultuurgronden	
		aer	niet onderhevig aan het mestdecreet	
		kd + hu	mestbeperking niet-intensieve graslanden	
17201831769_2011_30	kc	hu	mestbeperking niet-intensieve graslanden	GGN
		ku	algemeen mestverbod op gronden andere dan cultuurgronden	
		kd + hu ⁻	mestbeperking niet-intensieve graslanden	
17201831769_2011_33	kc	hu	mestbeperking niet-intensieve graslanden	GGN
		kd + hu ⁻	mestbeperking niet-intensieve graslanden	
17201831769_2011_35	kc	hu	mestbeperking niet-intensieve graslanden	GGN
	kd ⁻	ku	algemeen mestverbod op gronden andere dan cultuurgronden	
	app ⁻	kd	Afhankelijk van het aanwezige biotoop, hier niet gespecificeerd*	

* maakt nauwelijks deel uit van het landbouwperceel en betreft grotendeels een weg

Figuur 1: weergave van de percelen uit het GRUP 'Herstructurering Vissenakker en omgeving' en voorkomende BWK-typen volgens de kartering van september 2011.

CONCLUSIE

Het INBO gaat akkoord met de voorgestelde bemestingsklassen. De voorkomende BWK-typen vereisen steeds een mestbeperking voor 'niet-intensieve graslanden'. Bij landbouwgebruik is enkel bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij begrazing, waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten.

REFERENTIES

De Knijf G., Guelinckx R., T'jollyn F. & D. Paelinckx (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2. Indicatieve situering van de faunistisch belangrijke gebieden (Rapport en digitaal bestand) . Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010 (INBO.R.2010.31). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

De Saeger S., Ameeuw G., Berten B., Bosch H., Brichau I., De Knijf G., Demolder H., Erens G., Guelinckx R., Oosterlynck P., Rombouts K., Scheldeman K., T'Jollyn F., Van Hove M., Van Ormelingen J., Vriens L., Zwaenepoel A., Van Dam G., Verheirstraeten M., Wils C., Paelinckx D. (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2.2. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2010.36. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Vriens L., Bosch H., De Knijf G., De Saeger S., Guelinckx R., Oosterlynck P., Van Hove M. & Paelinckx D. (2011). De Biologische Waarderingskaart. Biotopen en hun verspreiding in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. INBO.M.2011.1, Brussel.

BIJLAGEN

Bijlage 1: GIS-shape file (INBO.A.2011.126_bijlage1.zip) met aanduiding van 'ok' in de kolom 'OPM_INBO' (enkel digitaal beschikbaar).

Bijlage 2: BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, gegroepeerd volgens het bemestingsregime zoals voorzien in artikel 3 van het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Niet-intensieve graslanden:

- halfnatuurlijke graslanden: ha, hc, hd, hf, hk, hm, hn, hu (49° van art. 2, 60° van art. 3)
- De graslanden hp*, hpr*, hpr+da, hr (51° van art. 2, 62° van art. 3)
- De graslanden hpr*+da (52° van art. 2, 63° van art. 3)
- De graslanden hpr* met elementen van mr,mc, hu, hc (53° van art. 2, 64° van art. 3)

Potentieel belangrijke graslanden (50° van art.2, 61° van art. 3):

- Hp+k(.): cultuurgraslanden met waardevolle kleine landschapselementen in de grasland-, moeras-, of waterrijke sfeer, bv. hp+mr, hp+kn, hp+hc, hp+k(ae), hp+k(hc), hp+k(mr). Deze lijst is niet limitatief, eender welk complex met dergelijke waardevolle vegetaties wordt als potentieel belangrijk grasland beschouwd.
- Hp+fauna: overdruk faunistisch belangrijke gebieden
- Hp-graslanden op lemige en kleiige, relatief vochtige bodems in valleien met een hoge ecologische prioriteit (hpriv)
- Hpr: weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf

Intensieve graslanden:

- Grasland dat niet valt onder een van bovenstaande groepen (56° van art.2, 66° van art. 3)
- Hp: soortenarm permanent cultuurgrasland
- Hx: zeer soortenarm, vaak tijdelijk cultuurgrasland.

Akkers:

Landbouwgronden, die geen grasland zijn en gebruikt worden voor land- of tuinbouwteelten in ruime zin zoals akkerbouw, fruitteelt, groententeelt, sierteelt, graszodenteelt (67° van art. 3)

Bijlage 3: Te onderscheiden bemestingsregimes volgens het Mestdecreet (Vriens et al. 2011).

Algemeen mestverbod: meststoffen mogen enkel opgebracht worden op landbouwgronden en mogen niet geloosd of gestort worden in openbare rioleringen, in oppervlaktewateren, in grondwater, op openbare wegen, op bermen en op alle andere plaatsen die geen landbouwgrond zijn. Uitzonderingen zijn voorzien voor parken en tuinen en bij aanplanten van bomen. In de waterwingebieden type 1 geldt echter een absoluut bemestingsverbod.

Mestbeperking 'niet intensieve graslanden': wanneer niet intensieve graslanden in landbouwgebruik zijn, is enkel bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. Deze mestbeperking is juridisch enkel voorzien voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurresevaten, uitgezonderd de huiskavels daarbinnen.

Mestbeperking 'Potentieel belangrijke graslanden': voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurresevaten is voor deze graslanden een bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij (na)begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. In afwachting van de natuurrichtplannen, kan een supplementaire bemesting van 100 kg stikstof uit chemische meststoffen per ha per jaar toegestaan worden, op voorwaarde dat daarvoor een beheersovereenkomst wordt afgesloten.

Mestbeperking 'langs waterlopen': Het opbrengen van mest is verboden op stroken gelegen binnen een afstand van 10 m landinwaarts gemeten vanaf de bovenste rand van een waterloop gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk en van 5 m in de overige gevallen. Deze regel wordt niet via de BWK geïmplementeerd, omdat deze geen informatie bevat over het overgrote deel van de waterlopen.

Intensieve graslanden en akkers: Hier kan ontheffing van de bemestingsbeperking verkregen worden indien het in 2008 aangegeven was als intensief grasland of akker ofwel zo aangegeven was als in het jaar voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan waarin het een groene bestemming kreeg.